

FOTO: JOHAN PAULIN

Ett arbete betyder så mycket

Vad arbete betyder för försörjning och ekonomisk frihet är självklart. Men att ha ett arbete och en arbetsplats att komma till innebär också så mycket mer. Psykologiska begrepp som emotionell bekräftelse, identitet, tillhörighet, gemenskap, självförtroende och självkänsla är inte särskilt svårt att förknippa med att ha eller inte ha arbete.

Psykologer har viktiga kunskaper för att proaktivt stödja psykisk hälsa. Ett exempel är dem som arbetar med arbetslivsinriktad rehabilitering och dagligen utreder, stödjer och handleder personer och annan personal. Vad kan deras erfarenheter och kunskaper ge beslutsfattarna?

ARBETSFÖRMEDLINGENS psykologer möttes nyligen under årets så kallade Rappa-dagar för att ta del av ett späckat program och under trivsamma former mötas kollegialt. Internationell och svensk forskning och metodutveckling visar på goda möjligheter att rehabilitera människor till arbete. Men hur mycket och väl man än genomför rehabiliteringsutredningar och effektiva åtgärder så beror framgången till slut ändå på tillgången till arbete, praktik och de faktiska möjligheterna att stiga över tröskeln in på en arbetsplats.

I dag saknar mer än var fjärde svensk arbete. 28 procent uppmättes ungdomsarbetslösheten till under mars månad i år, vilket är synnerligen oroande. Totalt är arbetslösheten nio procent.

Just nu verkar heller inte ungdomsarbetslösheten stå särskilt högt upp

på agendan som politisk valfråga. Inga intresseorganisationer kräver högljutt politiska åtgärder, om man jämför med frågor som pensionärsskatt eller bensin- och kilometerskatter. Har man på allvar verkligen insett farorna med arbetslösheten och då i synnerhet ungdomarnas situation? Att stå utanför och inte få komma in fast man så gärna vill, är i sig en svår situation och de psyko-

”*Som experter måste vi beskriva och lyfta fram de psykologiska riskerna*

logiska konsekvenserna är rimligtvis mycket allvarliga när det som i dag är först vid 29 års ålder som en person beräknas komma in på arbetsmarknaden.

DET SOM NU försvårar situationen än mer är den globala finansiella krisen som går in i nya faser. Den grekiska ekonomin har redan rubbat det psykologiska förtroende, som även de ekonomiska relationerna bygger på, och påminner kusligt om Lehman Brothers krasch 2008. Finansmarknaderna förlamades, med mycket svåra konsekvenser. En rad länder tyngs av stora ekonomiska underskott och resurserna saknas för en, i klassisk mening, offentligfinansierad större expansion som skulle behövas för att rejält minska arbetslösheten.

För att minska den svenska ungdoms-

arbetslösheten har både regeringen och oppositionen visserligen lagt förslag till åtgärder, men de ger tämligen marginella effekter om man ska tro statsvetarens bedömningar.

ALLVARET I SITUATIONEN kvarstår och som psykologer ser vi kanske tydligare än de flesta vad som står på spel. Hur människor psykologiskt så väl behöver få tillträde och välkomnas in på våra arbetsplatser och få chansen att utvecklas, relatera och identifiera sig innanför och inte utanför den samhällsgemenskap som tillträdet på en arbetsplats ger oss människor.

Detta gäller särskilt för de unga. Som experter måste vi beskriva och lyfta fram de psykologiska riskerna och möjligheterna. Vi kan inte stillatigande se att människor bryts ned av att ständigt uteslutas och väljas bort. Dag efter dag, månad efter månad.

Det krävs nu en nationell samling i frågan. Att politiker och arbetsmarknadens parter gemensamt lyfter frågan högst upp på dagordningen och prövar helt nya alternativ. För att aktivt inkludera människor i arbetslivet och förhindra att detta så påtagliga utanförskap orsakar ännu mer av för samhället destruktiv psykisk ohälsa. Vi psykologer ska naturligtvis bistå med våra kunskaper för problemanalys och lösningsförslag. ■

LARS AHLIN
Förbundsordförande